

A close-up portrait of a woman's face, focusing on her eyes and hair. The image is overlaid with a teal color gradient. On the left side, there is a vertical orange bar. The text is positioned in the lower-left quadrant of the teal area.

SBOH

Sociaal jaarverslag 2019

Opleiding huisartsen,
specialisten ouderengeneeskunde,
artsen verstandelijk gehandicapten &
artsen maatschappij en gezondheid

SBOH

Bezoekadres

Orteliuslaan 750
3528 BB Utrecht

Postadres

Postbus 19025
3501 DA Utrecht

030 22 72 700
sboh@sboh.nl
www.sboh.nl

sboh_nl

Pagina 8

Toelichting sociaal jaarverslag

Pagina 18

Leeftijdsopbouw

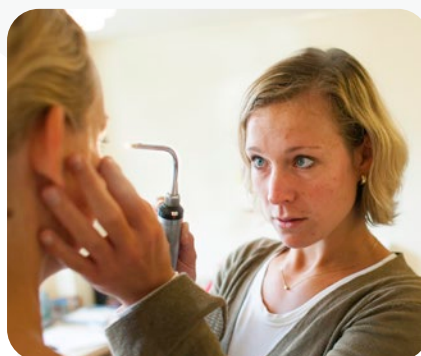
Pagina 12

Instroom

Pagina 17

Instroom man-vrouwverhouding

Pagina 37

Conclusies exitvragenlijsten

Inhoudsopgave

Over SBOH	7
Toelichting sociaal jaarverslag	8
Totaal aantal werknemers	10
Instroom	12
Uitstroom en uitval	15
Man-vrouwverhouding totaal aantal aios	16
Instroom man-vrouwverhouding	17
Leeftijdsopbouw	18
Academisering: aioto's en gepromoveerde aios	20
Verdeling naar fulltime en parttime	21
Duur opleiding	23
Zwangerschapsverlof	24
Verzuim	25
Prikaccidenten	26
Vragenlijst resultaten aios huisartsgeneeskunde	28
Vragenlijst resultaten aios specialist ouderengeneeskunde	31
Vragenlijst resultaten aios arts verstandelijk gehandicapten	34
Conclusies exitvragenlijsten	37
Resultaten arbeidsomstandighedenonderzoek aios	38

De SBOH scheidt als werkgever en financier de voorwaarden voor het opleiden van artsen tot medisch specialist en andere gespecialiseerde zorgprofessionals.

Over SBOH

De stichting SBOH is opgericht in 1989 en gevestigd te Utrecht. De SBOH is een non-profit/semipublieke organisatie. De SBOH is de werkgever van artsen in opleiding (aios) tot:

- *Huisarts (aios-h)*
- *Specialist ouderengeneeskunde (aios-o)*
- *Arts voor verstandelijk gehandicapten (aios-avg)*
- *Arts maatschappij en gezondheid (aios-mg), met de profielen: jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, tuberculosebestrijding, medische milieukunde en forensische geneeskunde (per 1 januari 2019)*
- *Verslavingsarts (vanaf 1 januari 2020)*

De SBOH financiert alle activiteiten voor de opleiding van haar aios.

Dit houdt in dat de SBOH de beschikbare financiële middelen verdeelt over de:

- *Aios (werkgeverskosten)*
- *Opleidingsinstituten (kosten voor het theoretisch onderwijs)*
- *Opleiders (vergoeding van onkosten die samenhangen met het opleiden)*
- *Innovatie-, kwaliteits- en samenwerkingsprojecten*

Voor het realiseren van haar doelen ontvangt de SBOH een beschikbaarheidsbijdrage op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw), uitgevoerd door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Voor de aios Maatschappij & Gezondheid ontvangt SBOH subsidie vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarnaast verkrijgt de SBOH een tegemoetkoming in de opleidingskosten uit het valueren van arbeid geleverd door de aios.

Toelichting sociaal jaarverslag

Jaarlijks legt de SBOH in haar jaarverslag verantwoording af voor het financiële reilen en zeilen van de organisatie. Daarnaast houdt de SBOH veel gegevens bij in haar administratie en verzamelt zij, door middel van exitvragenlijsten, informatie van ex-werknemers. Deze gegevens vormen de basis voor dit sociaal jaarverslag 2019.

Het sociaal jaarverslag biedt inzicht in de trends en ontwikkelingen op het gebied van aantallen aiOS en opleiders, man-vrouwverhoudingen, in- en uitstroom, leeftijdsopbouw, verzuim e.d. Het zijn niet zozeer de getallen die van belang zijn om een beeld te vormen, maar de trends die hierin zichtbaar worden. De resultaten uit de exitvragenlijsten geven een beeld van de waardering van ex-werknemers voor de dienstverlening van de SBOH in haar rol als werkgever en de ervaren kwaliteit van de opleiding. Met de gegevens in het sociaal jaarverslag kan een beeld worden gevormd of het gevoerde beleid effectief is, en kan worden bepaald of het noodzakelijk is beleidsaanpassingen door te voeren.

In dit sociaal jaarverslag worden gewogen aantallen gebruikt en de tabellen geven een gemiddelde over het gehele jaar weer. Dat wil zeggen dat de aantallen naar rato van het aantal dagen dienstverband tot stand komen, bijvoorbeeld wanneer een aiOS op 1 maart is gestart, dan weegt deze voor 10/12 mee. Tabellen met een * daarentegen zijn gebaseerd op de stand per 31 december 2019.

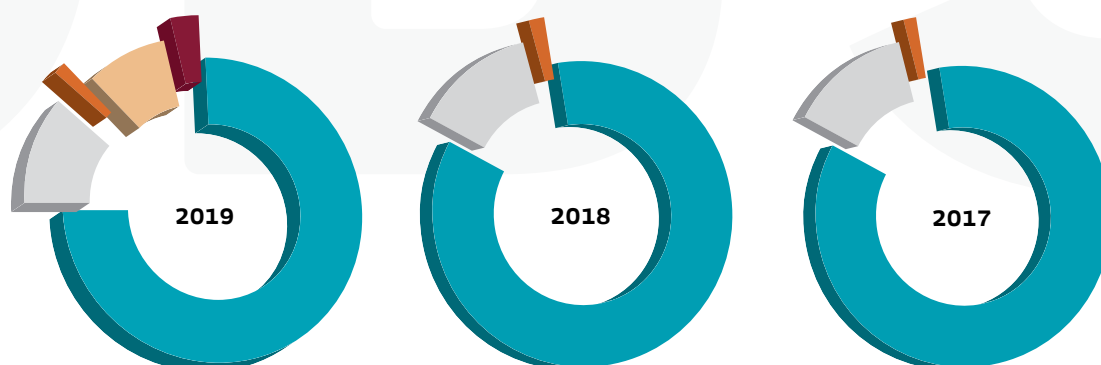

Totaal aantal werknemers

Door de komst van de opleiding tot arts maatschappij & gezondheid steeg het aantal aios voor wie de SBOH de opleiding financiert tot 2.964. Alleen nieuwe aios komen in dienst van de SBOH; de overige blijven in dienst van hun werkgever gedurende de opleiding. Over 2019 had de SBOH gemiddeld voor alle opleidingen totaal 2.798 aios in dienst, een stijging van 6% ten opzichte van 2018.

De SBOH regelde eind 2019 voor 12 opleidingen/profielen het landelijk werkgeverschap en had de rol van financier.

Aios huisartsgeneeskunde per instituut	2019		2018		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
AMC – UvA Amsterdam	308	13,4%	313	13,8%	312	14,1%
VUmc Amsterdam	298	13,0%	291	12,9%	271	12,2%
Erasmus MC Rotterdam	311	13,5%	304	13,4%	297	13,4%
LUMC Leiden	244	10,6%	244	10,8%	236	10,6%
Universiteit Maastricht	220	9,6%	210	9,3%	222	10,0%
Radboudumc Nijmegen	326	14,2%	332	14,7%	330	14,9%
UMC Groningen	270	11,7%	264	11,7%	247	11,1%
UMC Utrecht	321	14,0%	306	13,5%	305	13,7%
totaal	2.298	100%	2.264	100%	2.220	100%

Aios ouderengeneeskunde per instituut	2019		2018		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
VU Gerion	144	40,8%	148	42,9%	148	42,9%
LUMC Ouderengeneeskunde	79	22,4%	70	20,3%	70	20,3%
Radboudumc Ouderengeneeskunde	130	36,8%	127	36,8%	127	36,8%
totaal	353	100%	345	100%	345	100%

Aios arts verstandelijk gehandicapten	2019		2018		2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Erasmus MC Rotterdam	46	100%	41	100%	32	100%
totaal	46	100%	41	100%	32	100%

Aios maatschappij en gezondheid per instituut	2019			
	fase 1		fase 2	
	aantal	%	aantal	%
NSPOH	150	56,1%	90	100,0%
TNO	117	43,9%	-	0,0%
totaal	267	100%	90	100%

Opvallend

- Van de 357 aios-mg zijn alleen de starters in de 1e fase in dienst gekomen van de SBOH. De overige aios-mg zijn en blijven in dienst van hun werkgever.
- De 357 aios-mg zijn als volgt verdeeld over de diverse profielen/fasen:

Aios maatschappij en gezondheid per opleiding	2019			
	fase 1	%	fase 2	%
Jeugdartsen	226	84,7%	58	64,7%
Medisch milieukundigen	5	2,0%	2	2,3%
Arts infectieziekten	21	7,9%	28	31,0%
Arts tuberculosebestrijding	2	0,6%	2	2,0%
Forensisch arts	13	4,8%	0	0,0%
totaal	267	100%	90	100%

Instroom

De instroom is een belangrijk gegeven om te weten of het beoogde aantal artsen start met een vervolgopleiding. Het Capaciteitsorgaan raamt hoeveel instroom gewenst is om ook in de toekomst voldoende artsen te hebben in de verschillende geneeskundige specialismen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bepaalt op basis hiervan jaarlijks de instroom waarvoor financiering beschikbaar wordt gesteld.

Aios huisartsgeneeskunde per instituut	2019	2018	2017
	aantal	aantal	aantal
AMC – UvA Amsterdam	101	95	96
VUmc Amsterdam	97	98	96
Erasmus MC Rotterdam	107	102	98
LUMC Leiden	77	78	75
Universiteit Maastricht	85	68	69
Radboudumc Nijmegen	104	102	105
UMC Groningen	85	82	88
UMC Utrecht	96	96	97
totaal	752	721	724

Voor het eerst werden in 2019 alle plekken voor de huisartsopleiding opgevuld.

Aios ouderengeneeskunde per instituut	2019	2018	2017
	aantal	aantal	aantal
VU Gerion	49	43	34
LUMC Ouderengeneeskunde	35	19	23
Radboudumc Ouderengeneeskunde	43	44	37
totaal	127	106	94

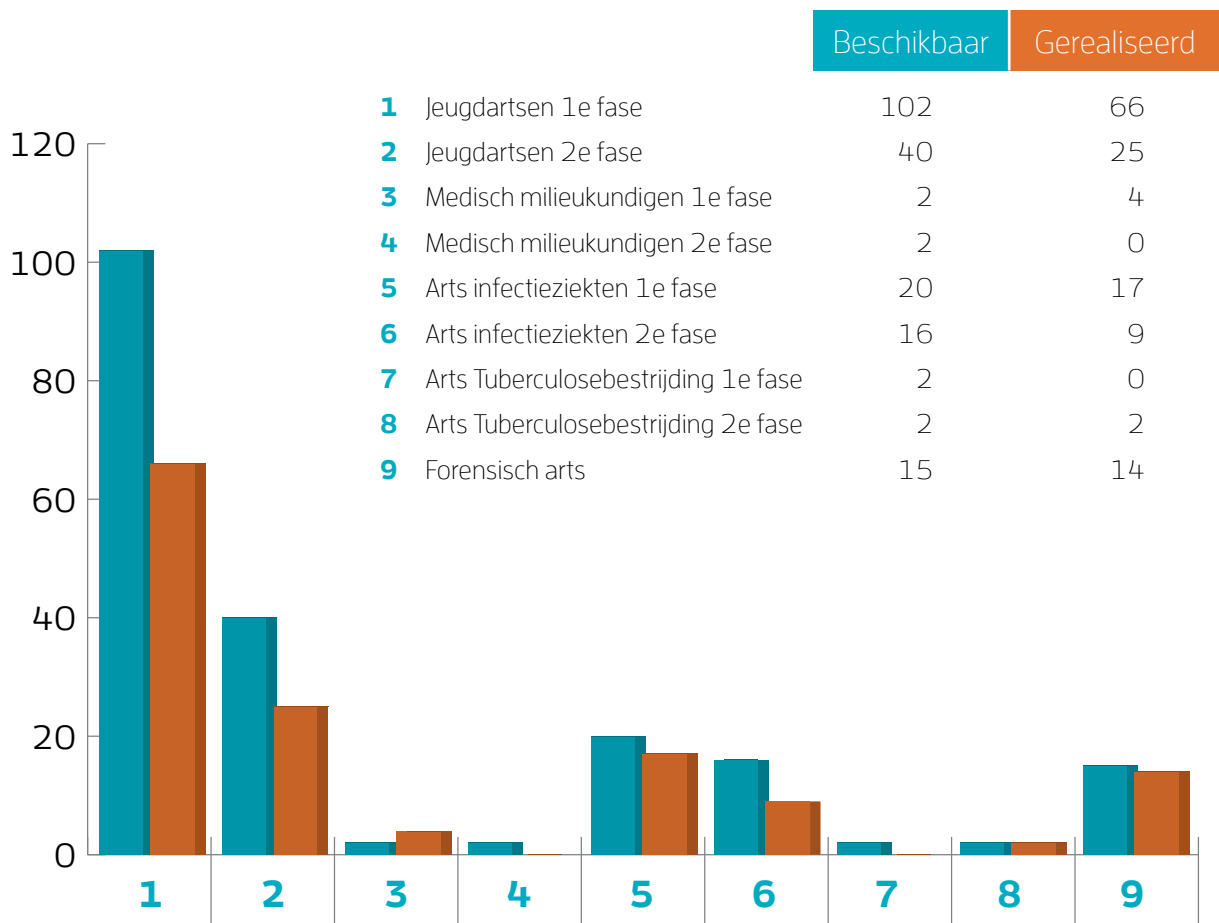
Bij de ouderengeneeskunde is er een gestage groei in het aantal artsen dat start met de opleiding. Het aantal van 127 blijft echter ver achter bij de gewenste instroom van 186.

Aios arts verstandelijk gehandicapten	2019	2018	2017
	aantal	aantal	aantal
Erasmus MC Rotterdam	16	14	17
totaal	16	14	17

Ook bij de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten blijft het aantal instromers (16) achter bij de gewenste instroom (18).

Aios maatschappij en gezondheid per instituut	2019	
	fase 1	fase 2
	aantal	aantal
NSPOH	71	36
TNO (alleen jeugdartsen 1e fase)	30	-
totaal	101	36

2019 is het eerste jaar dat de SBOH betrokken is bij de opleiding tot arts maatschappij & gezondheid. Van de in totaal 201 beschikbare plaatsen werden er 137 ingevuld. De realisatie bij de diverse opleidingen was als volgt:

Aandachtspunten

Bij alle opleidingen, behalve bij de huisartsopleiding, blijft de lage instroom zorgelijk.

In samenwerking met de verschillende opleidingsinstituten ondersteunt de SBOH de promotie van de opleidingen onder geneeskundestudenten en basisartsen. Bovendien blijft het belangrijk de opleiding ook voor mannen interessant te houden.

Een ander initiatief is het bijdragen in het realiseren van extra opleidingsinstituten en -locaties. Daarmee wordt het eenvoudiger voor artsen de opleiding in de eigen regio te volgen. In de huisartsopleiding zijn de dependances (Zwolle, Eindhoven en Hengelo) inmiddels ingeburgerd. De opleiding tot specialist ouderengeneeskunde kent met ingang van 2020 ook opleidingsinstituten in Groningen en Maastricht. De avg-opleiding, waarbij het opleidingsinstituut in Rotterdam gevestigd is, organiseert steeds meer activiteiten centraal in het land.

Uitstroom en uitval

Uitstroom en uitval	2019			2018			2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
% man	26,5%	18,4%	11,1%	26,5%	19,4%	0,0%	23,9%	14,0%	33,3%
% vrouw	73,5%	81,6%	88,9%	73,5%	80,6%	100,0%	76,1%	86,0%	66,7%
aantal opleiding voltooid	676	88	17	651	89	3	637	92	0
% opleiding voltooid	92,5%	85,4%	94,4%	95,2%	82,4%	100,0%	94,7%	86,0%	0,0%
aantal uitval	55	15	1	33	19	0	36	15	3
uitval eigen verzoek	27	6	0	19	7	0	20	6	3
uitval beslissing opleiding	28	9	1	13	11	0	16	9	
overleden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% uitval	7,5%	14,6%	5,6%	4,8%	17,6%	0,0%	5,3%	14,0%	100,0%
totale uitstroom in aantallen	731	103	18	683	107	3	673	107	3

Van de 731 aios die de opleiding tot huisarts beëindigden, deed 92,5% dit met een diploma, bij de opleiding ouderengeneeskunde was dit percentage 85,4% en bij de avg-opleiding 94,4%. De aios zonder diploma stopten op eigen verzoek of op last van het opleidingsinstituut.

Opvallend

- *Uitval bij ouderengeneeskunde is al jaren beduidend hoger dan bij andere opleidingen.*
- *Uitval bij huisartsopleiding is fors gestegen.*

Aandachtspunten

Op verzoek van de RGS/het Capaciteitsorgaan wordt door SOON reeds onderzoek gedaan naar redenen van hoge uitval bij ouderengeneeskunde. Streven is om de oorzaken in 2020 goed in beeld te krijgen. Daarnaast zal SBOH in overleg met Huisartsopleiding Nederland nagaan welke verklaring er is voor de forse stijging van de uitval ten opzichte van voorgaande jaren.

Uitstroom en uitval aios maatschappij en gezondheid	2019	
	fase 1	fase 2
% man	8,8%	17,2%
% vrouw	91,2%	82,8%
aantal opleiding voltooid	83	28
% opleiding voltooid	91,2%	96,6%
aantal uitval	8	1
uitval eigen verzoek	5	1
uitval beslissing opleiding	2	0
uitval verzoek werkgever	1	0
% uitval	8,8%	3,4%
totale uitstroom in aantallen	91	29

2019 is het eerste jaar dat de SBOH betrokken is bij de opleiding tot arts maatschappij en gezondheid. Bij uitstroom en uitval gaat het voornamelijk om aios niet in dienst bij de SBOH. De gegevens zijn daardoor mogelijk minder betrouwbaar.

Man-vrouwverhouding totaal aantal aios

2019 **Opvallend**
Het percentage mannen is stijgend.

In dienst	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-mg fase 1	Aios-mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	2298	353	46	267	90	2264	345	41
% man	25,9%	19,2%	17,1%	8,6%	15,0%	24,6%	18,4%	13,0%
% vrouw	74,1%	80,8%	82,9%	91,4%	85,0%	75,4%	81,6%	87,0%

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	2220	345	32
% man	23,8%	16,6%	10,5%
% vrouw	76,2%	83,4%	89,5%

Instroom man- vrouwverhouding

Opvallend

Het percentage vrouwen (instroom) varieert bij de diverse opleidingen van 70% tot boven de 80%. Bij alle opleidingen is het percentage vrouwen voor wat betreft de instroom lager dan het totale percentage vrouwen in de opleiding. Langzaam maar stromen er meer mannen in binnen de opleidingen.

In dienst	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-mg fase 1	Aios-mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	752	127	16	101	36	721	106	14
% man	29,8%	21,3%	25,0%	19,8%	16,7%	29,1%	23,4%	14,3%
% vrouw	70,2%	78,7%	75,0%	80,2%	83,3%	70,9%	76,6%	85,7%

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	724	94	17
% man	25,1%	21,3%	11,8%
% vrouw	74,9%	78,7%	88,2%

Leeftijdsopbouw

Leeftijdsklassen *	2019			2018			2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
< 25 jaar	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
25 - 30 jaar	34,9%	28,0%	18,2%	37,2%	28,9%	20,0%	39,5%	31,4%	41,2%
30 - 35 jaar	54,3%	46,4%	52,7%	52,3%	48,3%	48,9%	50,7%	43,9%	26,5%
35 - 40 jaar	8,1%	14,2%	10,9%	8,3%	13,2%	8,9%	7,4%	12,0%	5,9%
40 - 45 jaar	1,9%	5,1%	10,9%	1,4%	4,6%	6,7%	1,6%	6,9%	8,8%
45 - 50 jaar	0,6%	3,3%	1,8%	0,6%	2,5%	8,9%	0,7%	2,3%	8,8%
50 - 55 jaar	0,1%	2,2%	3,6%	0,2%	2,1%	2,2%	0,1%	2,3%	2,9%
55 - 60 jaar	0,1%	0,4%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,7%	5,9%
> 60 jaar	0,0%	0,2%	1,8%	0,0%	0,2%	4,4%	0,0%	0,5%	0,0%

Leeftijdsopbouw van instroom*	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios- mg fase 1	Aios- mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
gemiddelde leeftijd vrouwen	29,4	31,6	32,2	32,9	43,3	29,3	31,8	32,8
gemiddelde leeftijd mannen	30,2	33,8	32,3	33,4	46,0	30,2	32,0	36,0
gemiddelde leeftijd aios	29,6	32,0	32,2	33,0	43,7	29,5	31,8	33,4

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
gemiddelde leeftijd vrouwen	29,2	30,7	33,7
gemiddelde leeftijd mannen	29,9	34,1	39,5
gemiddelde leeftijd aios	29,4	31,5	34,4

* gebaseerd op aantallen per 31 december van dat jaar

Er zijn nauwelijks verschillen zichtbaar ten opzichte van voorgaande jaren in de leeftijd waarop artsen starten met hun vervolgopleiding. De indruk is nog steeds dat er na de geneeskundeopleiding enkele jaren als basisarts wordt gewerkt alvorens een medische vervolgopleiding wordt gekozen.

Opvallend

- *Aios in de huisartsopleiding zijn gemiddeld het jongst. Bijna 90% is tussen 25 en 35 jaar oud.*
- *Bij alle opleidingen zijn de mannen bij de start van de opleiding iets ouder dan de vrouwen.*
- *Over de aios-mg heeft de SBOH nog onvoldoende gegevens beschikbaar.*

Aandachtspunten

Gezien de gemiddelde leeftijd bij instroom lijken basisartsen waarschijnlijk een betere doelgroep dan geneeskundestudenten voor het onder de aandacht brengen van de opleidingen.

Academisering: aioto's en gepromoveerde aios

Aioto's zijn aios die hun opleiding combineren met een promotietraject als onderzoeker. In het kader van de academisering is er voor veel aioto-trajecten financiële ondersteuning. Academisering wordt gezien als middel om de kwaliteit van het geneeskundig zorgaanbod en van de opleiding te verhogen en de wetenschappelijke onderbouwing van het vak meer inhoud te geven.

Aioto's	2019			2018			2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	91	13	4	90	14	1	85	13	0
% man	16,3%	10,1%	0,0%	17,4%	9,3%	0,0%	18,8%	15,9%	0,0%
% vrouw	83,7%	89,9%	100,0%	82,6%	90,7%	100,0%	81,2%	84,1%	0,0%
% ten opzichte van alle aios	4,0%	3,7%	8,7%	4,0%	4,1%	2,4%	3,8%	3,8%	0,0%

Gepromoveerde aios	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios- mg fase 1	Aios- mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	132	15	3	2	0	122	9	1
% van aios	5,8%	4,3%	6,2%	0,9%	0,0%	5,4%	2,5%	2,2%

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	111	6	0
% van aios	5,0%	1,7%	0,0%

Opvallend

- De avg-opleiding kent procentueel de meeste aioto's, bijna 9%.
- De avg-opleiding kent procentueel ook de meeste gepromoveerde aios.
- In de m&g-opleiding is het aantal gepromoveerde aios het laagst.
- In de m&g-opleiding zijn in 2019 nog geen aioto's.
- Het percentage vrouwen onder aioto's is bovengemiddeld.

Aandachtspunten

Academisering blijft essentieel voor de wetenschappelijke ontwikkeling van de diverse vakgebieden en de inbedding daarvan in de opleiding. Streven van de SBOH is dat in iedere opleiding 10% van de aios promoveert of gepromoveerd is. De inmiddels opgedane ervaring met academisering zal waar mogelijk ook worden toegepast binnen de m&g-opleiding.

Verdeling naar fulltime en parttime

Bij alle opleidingen is het mogelijk deze ook parttime te volgen. Daarmee wordt de opleidingsduur naar rato langer.

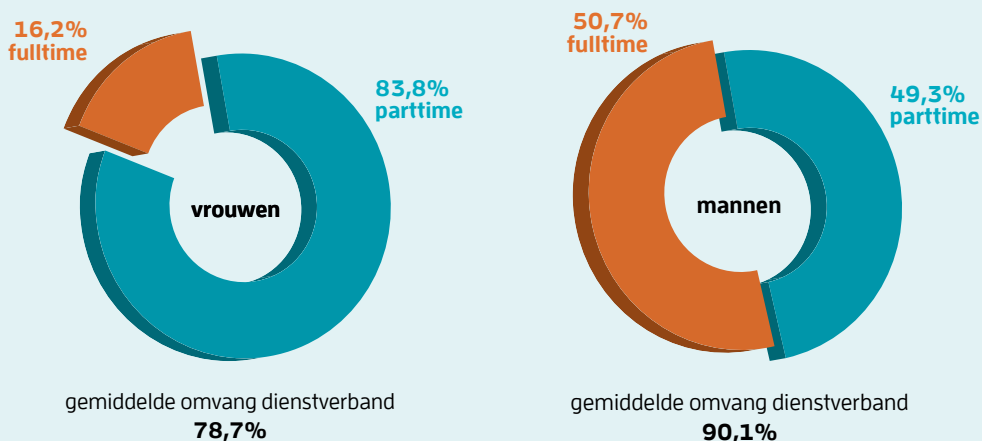
Full- en parttime % *	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios- mg fase 1	Aios- mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
parttime	51,4%	57,3%	62,9%	81,6%	76,3%	45,5%	58,2%	48,0%
fulltime	48,6%	42,7%	37,1%	18,4%	23,7%	54,5%	41,8%	52,0%
gemiddelde omvang dienstverband %	94,2%	89,7%	90,2%	78,4%	84,0%	94,4%	89,7%	92,5%

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
parttime	41,2%	57,4%	45,6%
fulltime	58,8%	42,6%	54,4%
gemiddelde omvang dienstverband %	94,6%	89,6%	92,0%

Verhouding fulltime en parttime man-vrouw *	2019		2018		2017	
	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
parttime	57,5%	36,7%	52,7%	33,8%	48,3%	26,9%
fulltime	42,5%	63,3%	47,3%	66,2%	51,7%	73,1%
gemiddelde omvang dienstverband %	92,7%	96,0%	93,0%	96,0%	93,1%	96,5%

* gebaseerd op aantallen per 31 december van dat jaar

Fulltime-parttimeverhouding aios maatschappij en gezondheid 2019 *

Opvallend

- In de opleidingen m&g wordt meer parttime gewerkt dan in de andere opleidingen.
- In de m&g-opleiding werkt 16,2% van de vrouwen en 50,7% van de mannen fulltime.
- In de overige opleidingen werkt 42,5% van de vrouwen en 63,3% van de mannen fulltime.
- In de huisartsopleiding wordt het minst parttime gewerkt.
- In iedere opleiding zijn meer parttimers dan fulltimers.
- Zowel bij mannen als bij vrouwen stijgt het percentage parttimers in vergelijking met voorgaande jaren.
- De gemiddelde omvang van het dienstverband verschilt per opleiding nauwelijks in vergelijking met voorgaande jaren.
- Vooral mannen werken fulltime.

Aandachtspunten

Parttime de opleiding volgen is gebruikelijker dan de opleiding fulltime volgen. Het stimuleren van de mogelijkheden hiertoe kan een positief effect hebben op de instroom in de opleiding. Op dit moment ervaren parttimers nog diverse drempels in de opleiding, met name voor wat betreft het parttime werken tijdens de klinische stages. De SBOH gaat zich inspannen de drempels voor parttime werken weg te nemen zonder de kwaliteit van de opleiding aan te tasten.

* gebaseerd op aantallen per 31 december van dat jaar

Duur opleiding

De standaardduur van de opleiding tot huisarts, specialist ouderengeneeskunde en arts verstandelijk gehandicapten bedraagt drie jaar. De opleiding tot arts maatschappij en gezondheid bestaat uit twee fasen van ieder twee jaar.

De opleidingsduur kan worden verkort door vrijstellingen, of worden verlengd door ziekte, zwangerschap, parttime werken en onderwijskundige redenen.

Duur opleiding	2019						2018					
	Aios-h		Aios-o		Aios-avg		Aios-h		Aios-o		Aios-avg	
	vrouw	man	Vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
< 3 jaar	23%	42%	16%	44%	40%	0%	28%	51%	35%	88%	100%	nvt
3 tot 4 jaar	65%	56%	66%	44%	60%	100%	63%	47%	53%	12%	nvt	nvt
4 tot 5 jaar	10%	2%	6%	13%	0%	0%	8%	2%	12%	0%	nvt	nvt
> 5 jaar	2%	1%	13%	0%	0%	0%	1%	nvt	nvt	0%	nvt	nvt
gemiddeld	3,3	2,9	3,6	3,0	2,9	3,0	3,2	2,9	3,6	3,1	2,1	nvt

	2017					
	Aios-h		Aios-o		Aios-avg	
	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
< 3 jaar	30%	58%	18%	27%	nvt	nvt
3 tot 4 jaar	56%	41%	64%	55%	nvt	nvt
4 tot 5 jaar	11%	1%	14%	0%	nvt	nvt
> 5 jaar	2%	nvt	5%	18%	nvt	nvt
gemiddeld	3,3	2,8	3,5	3,6	nvt	nvt

Exclusief aioto's en herintreders

Opvallend

- De gemiddelde opleidingsduur blijft door de jaren heen behoorlijk constant.
- Van de vrouwelijke aios ouderengeneeskunde is 13% langer dan 5 jaar in dienst.
- Over de aios-mg heeft de SBOH nog onvoldoende gegevens beschikbaar.

Zwangerschapsverlof

Zwangerschapsverlof	2019					2018		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg	Aios- mg fase 1	Aios- mg fase 2	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	272	54	5	3	0	288	36	4
% van vrouwen	16,0%	18,9%	13,1%	1,2%	0,0%	16,9%	12,8%	11,2%

	2017		
	Aios-h	Aios-o	Aios-avg
aantal	281	46	1
% van vrouwen	16,6%	16,0%	3,5%

Opvallend

- Percentage aios-o met zwangerschapsverlof is voor het eerst hoger dan percentage aios-h.
- Bij aios-mg is in 2019 weinig zwangerschapsverlof geregistreerd.

Verzuim

Verzuim aios-h	2019			2018			2017		
	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man
ziekteverzuim %	2,7%	3,2%	1,3%	2,8%	3,2%	1,5%	2,6%	3,1%	1,1%
gemiddeld aantal meldingen	0,6	0,6	0,4	0,6	0,6	0,4	0,6	0,6	0,5
gemiddelde duur in dagen	5,1	5,5	3,2	5,1	5	5,2	5,3	5,3	5,1
nulverzuim	64%	60%	75%	62%	59%	73%	63%	60%	73%

Verzuim aios-o	2019			2018			2017		
	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man
ziekteverzuim %	4,6%	5,0%	3,0%	5,1%	5,8%	2,1%	5,2%	5,8%	2,2%
gemiddeld aantal meldingen	1,3	1,3	1,1	1,1	1,2	0,7	1,2	1,3	0,9
gemiddelde duur in dagen	5	4,7	7,1	4,6	4,7	3,3	5	4,9	5,9
nulverzuim	42%	40%	48%	39%	35%	60%	37%	35%	47%

Verzuim aios-avg	2019			2018			2017		
	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man	totaal	vrouw	man
ziekteverzuim %	5,6%	6,4%	2%	2,6%	2,8%	1%	1,4%	1,5%	1%
gemiddeld aantal meldingen	0,9	0,9	1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,5
gemiddelde duur in dagen	2,3	2,2	2,8	2,6	2,4	3,7	2,9	2,4	3
nulverzuim	53%	54%	51%	31%	34%	16%	31%	30%	42%

Het nulverzuim is het percentage aios dat niet heeft verzuimd gedurende het jaar.

Opvallend

- Bij alle opleidingen is het percentage nulverzuim gestegen.
- Ziekteverzuim is bij aios-avg gestegen van 2,6% naar 5,6%, maar de gemiddelde duur in dagen is het kortst. Eén langdurig zieke kan bij deze opleiding een fors verschil maken.
- Ter vergelijking: gemiddeld ziekteverzuim 2019 in Nederland volgens CBS is 4,4%, voor de gezondheids- en welzijnzorg 5,7%.

Aandachtspunten

Attent blijven op het beperken van verzuim en de verzuimduur.

Prikaccidenten

Prikaccidenten	Aantal prik-accidenten	Totaal aantal aios	Percentage
2014	37	2261	1,64%
2015	40	2412	1,66%
2016	47	2533	1,86%
2017	39	2597	1,50%
2018	42	2606	1,61%
2019	43	2797	1,54%

De cijfers over prikaccidenten hebben betrekking op alle aios die in 2019 in dienst waren van de SBOH. De SBOH heeft met de Arbodienst van het AMC afspraken gemaakt over de 24-uurs-opvang van aios na een accident. Aios in dienst van de SBOH kunnen hier anoniem melding doen van een prikaccident. Over de informatie welke aios daadwerkelijk een prikaccident hebben gemeld mag de SBOH als werkgever conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming niet beschikken. Jaarlijks krijgt de SBOH de cijfers geaggregeerd aangeleverd.

Soort accident	2019	2018	2017
snee	4	7	
scalpel / mes	2		3
prik aan vleugelnaald	3	3	3
prik aan injectienaald	20	19	16
prik aan infuusnaald	1	1	
prik aan hechtnaald	2	2	4
prik aan bloedafnamenaald		2	1
(bloed)spat	11	8	12

Toedracht aantal meldingen	2019	2018	2017
onvoldoende/geen beschermingsmiddelen	7	6	7
orde en netheid	2	5	8
onveilige werkwijze	13	14	11
onjuiste instructie		2	1
ondeugdelijk materiaal	1	1	1
niet duidelijk benoemd	1	2	1
menselijke factoren (gedrag)	19	12	8

Conclusie / Advies	2019	2018	2017
geen actie, argumenten voor handen	33	32	28
eigen bloed bepalen			
bronbloed bepalen, vervolg actie afh. van uitslag	10	10	11

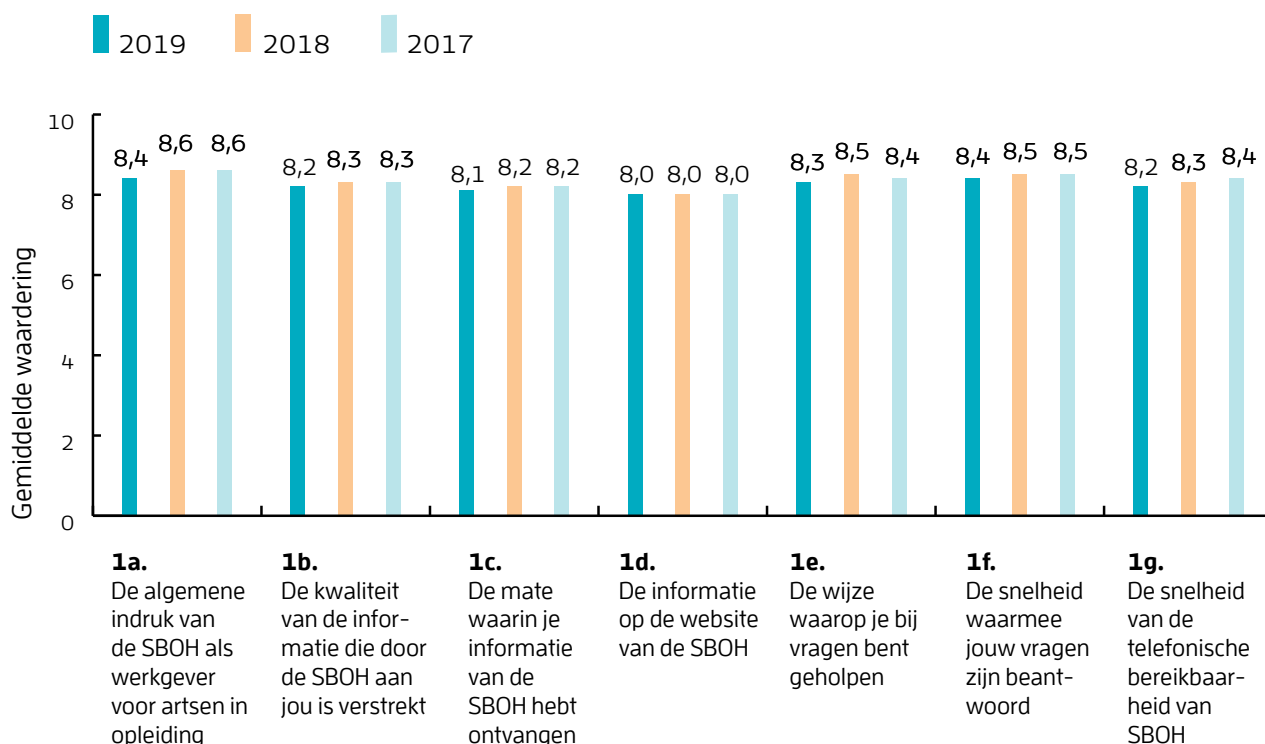
Vragenlijst resultaten aios huisartsgeneeskunde

Iedere aios ontvangt vlak voor voltooiing van de opleiding een exitvragenlijst. De aios wordt daarin gevraagd voor diverse aspecten een rapportcijfer te geven. In 2019 was de respons onder de aios huisartsgeneeskunde 29%. Daarnaast kan de aios een nadere toelichting geven bij diverse vragen. Dit commentaar levert vaak nuttige informatie op.

Opvallend bij aios huisartsgeneeskunde

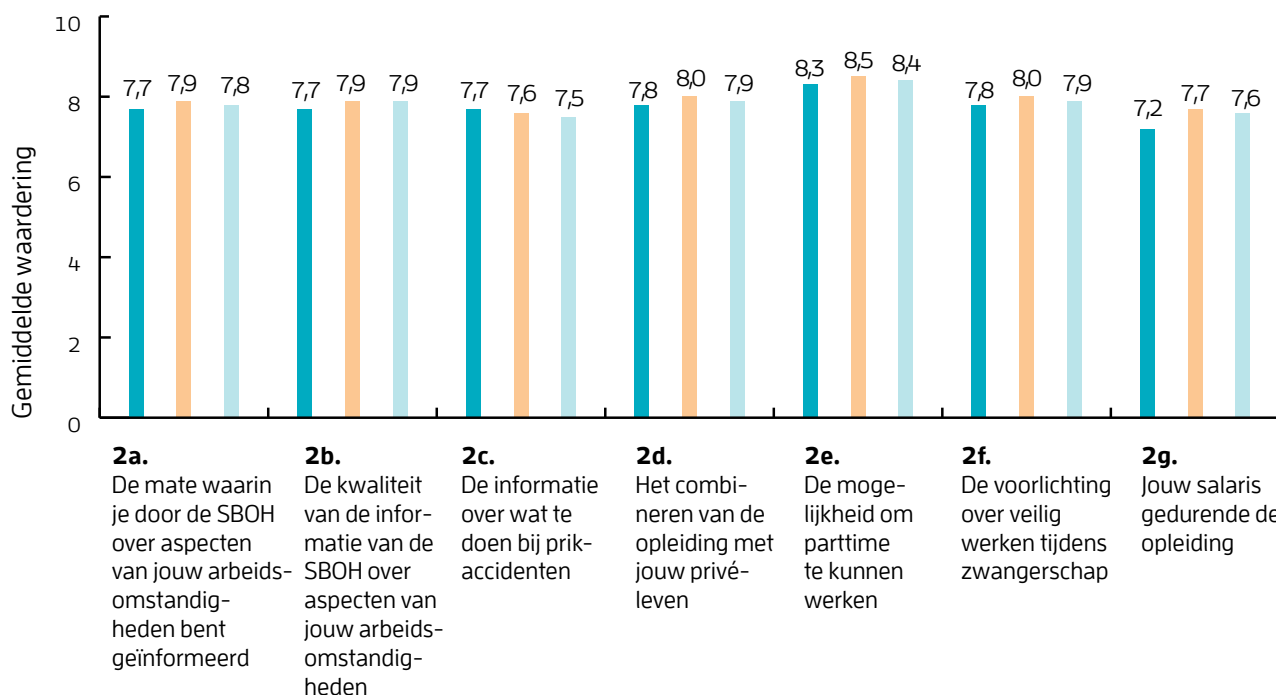
- Ze zijn positief over de SBOH en geven als rapportcijfer een 8,4.
- Ze waarderen de informatievoorziening van de SBOH met 7,7.
- Ze geven de opleiding een 7,5.
- 100% geeft aan na de opleiding als huisarts te gaan werken.

1. Algemeen

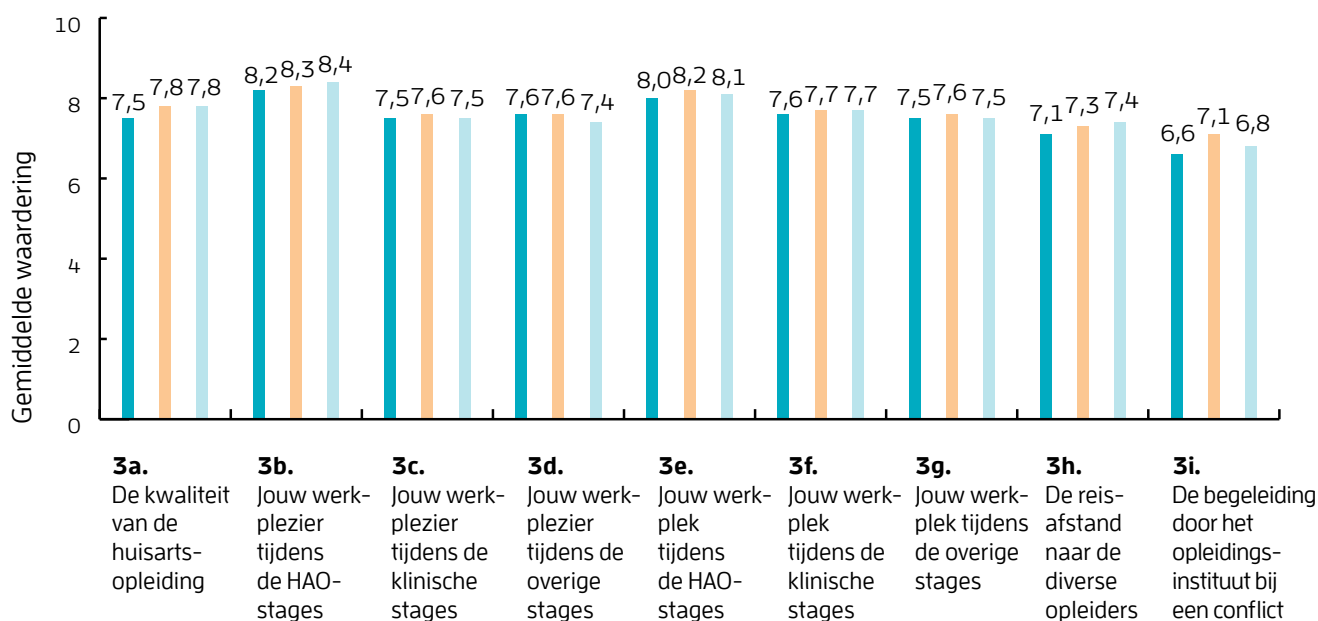
2. Arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden

2019 2018 2017

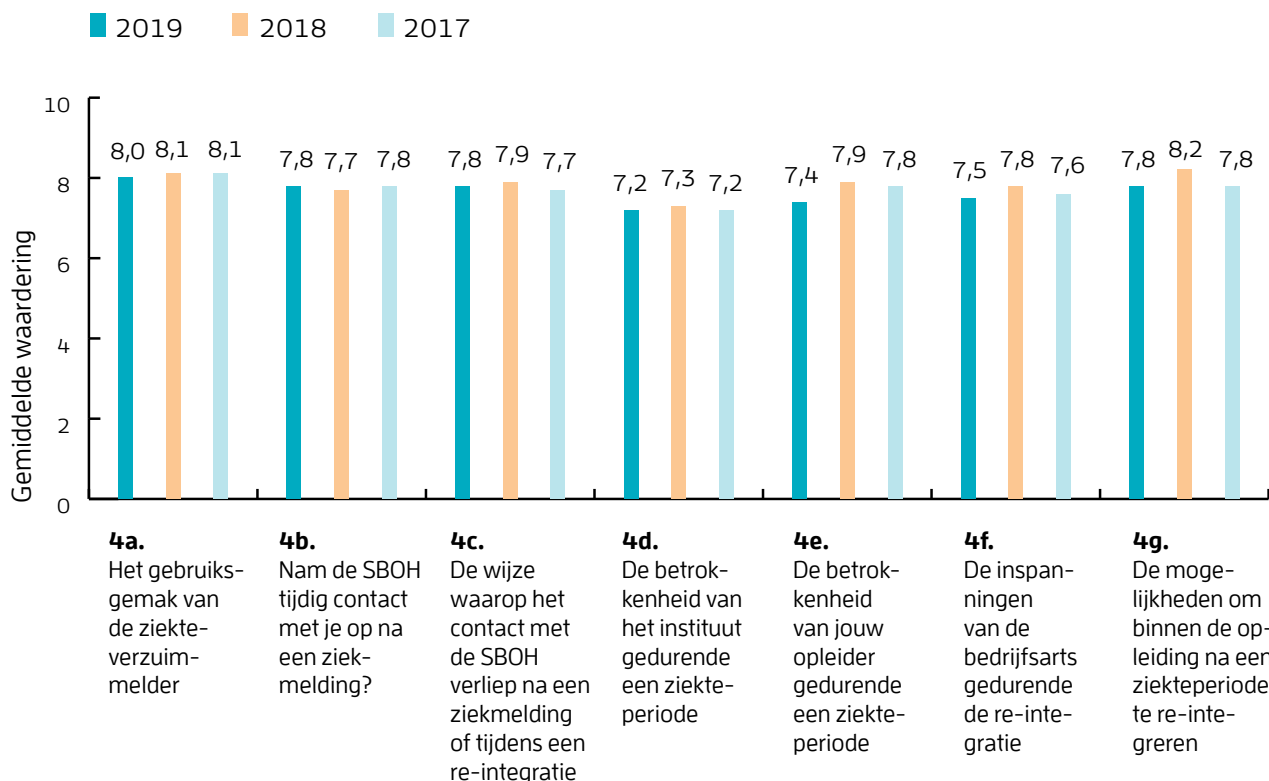

3. Opleiding en opleiders

2019 2018 2017

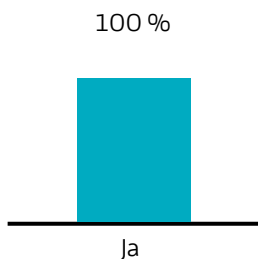

4. Verzuim en re-integratie

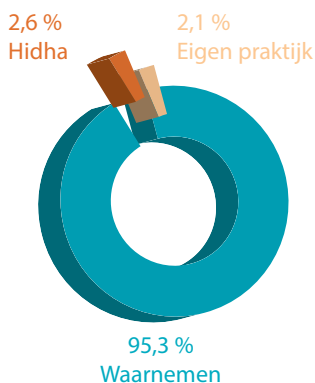

Afsluitende vragen

Ga je na de opleiding als huisarts werken?

Zo ja, in welke hoedanigheid?

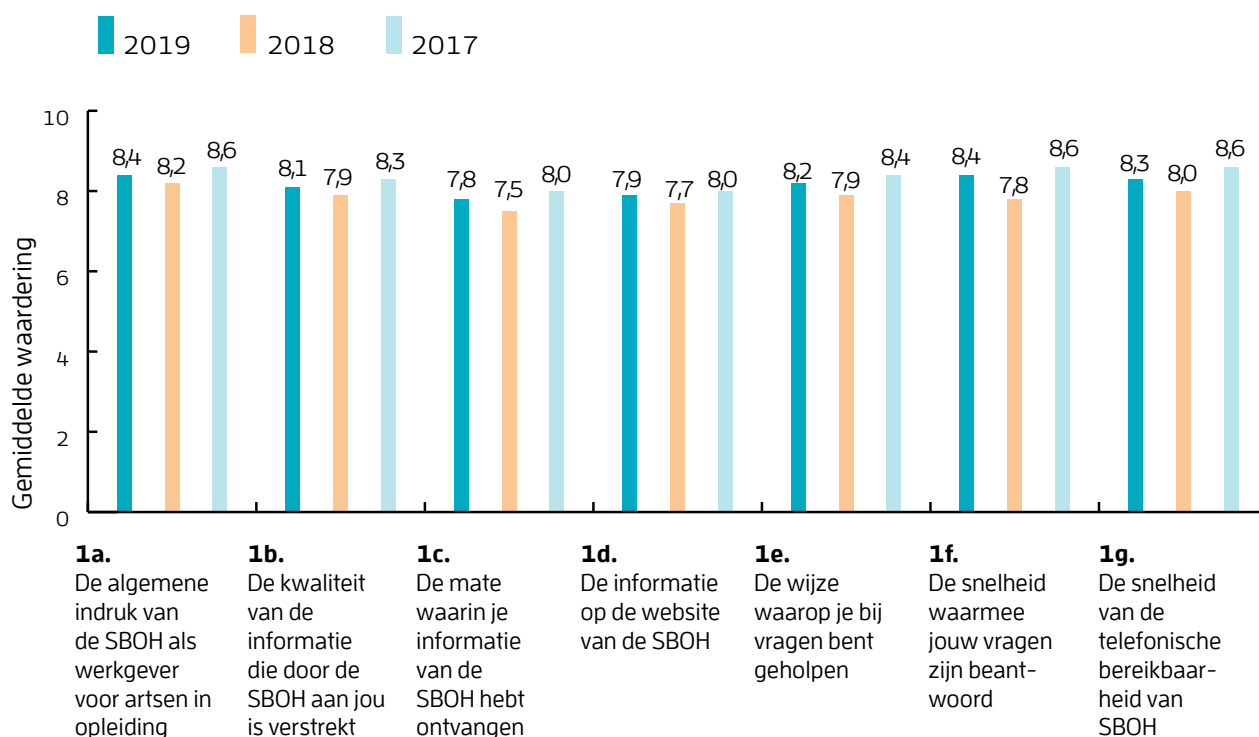
Vragenlijst resultaten aios ouderengeneeskunde

Iedere aios ontvangt vlak voor voltooiing van de opleiding een exitvragenlijst. De aios wordt daarin gevraagd voor diverse aspecten een rapportcijfer te geven. In 2019 was de respons onder de aios ouderengeneeskunde 44%.

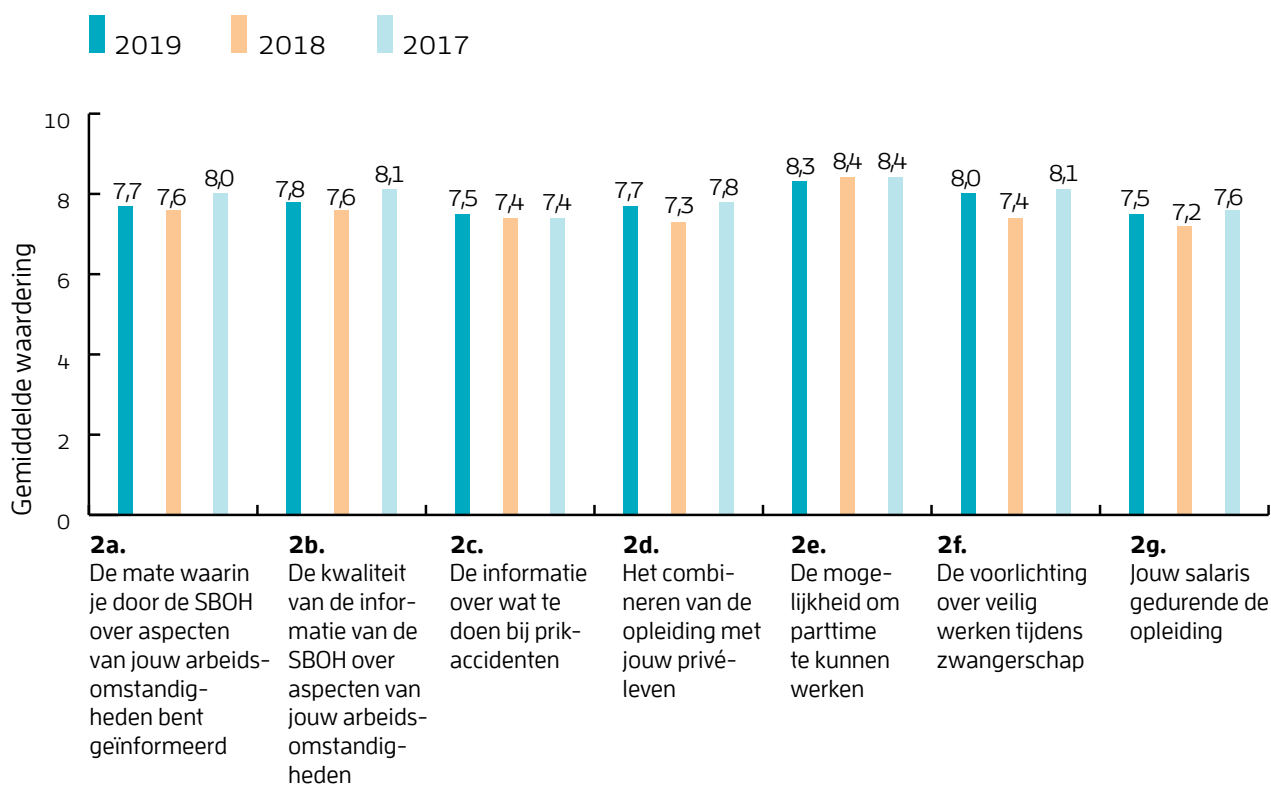
Opvallend bij aios ouderengeneeskunde

- Ze zijn positief over de SBOH en geven als rapportcijfer een 8,4.
- Ze waarderen de informatievoorziening van de SBOH met 7,8.
- Ze geven de opleiding een 7,2.
- 100% geeft aan na de opleiding als specialist ouderengeneeskunde te gaan werken.

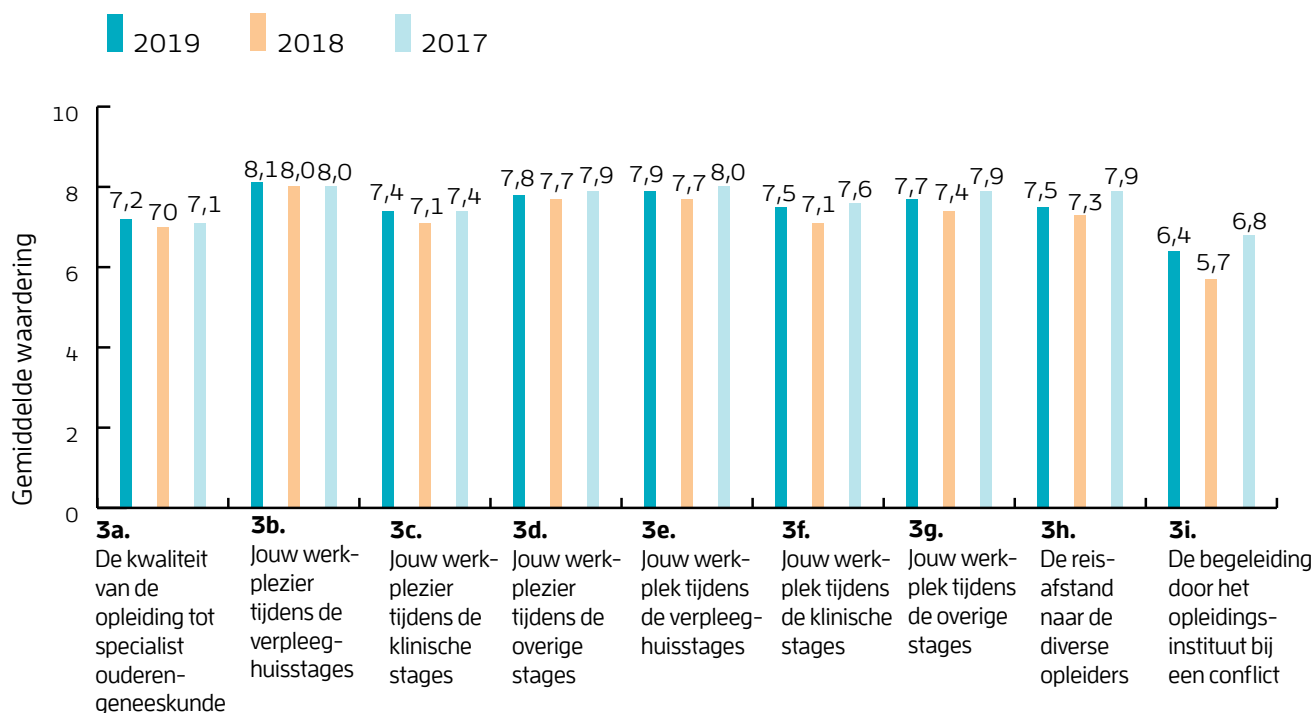
1. Algemeen

2. Arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden

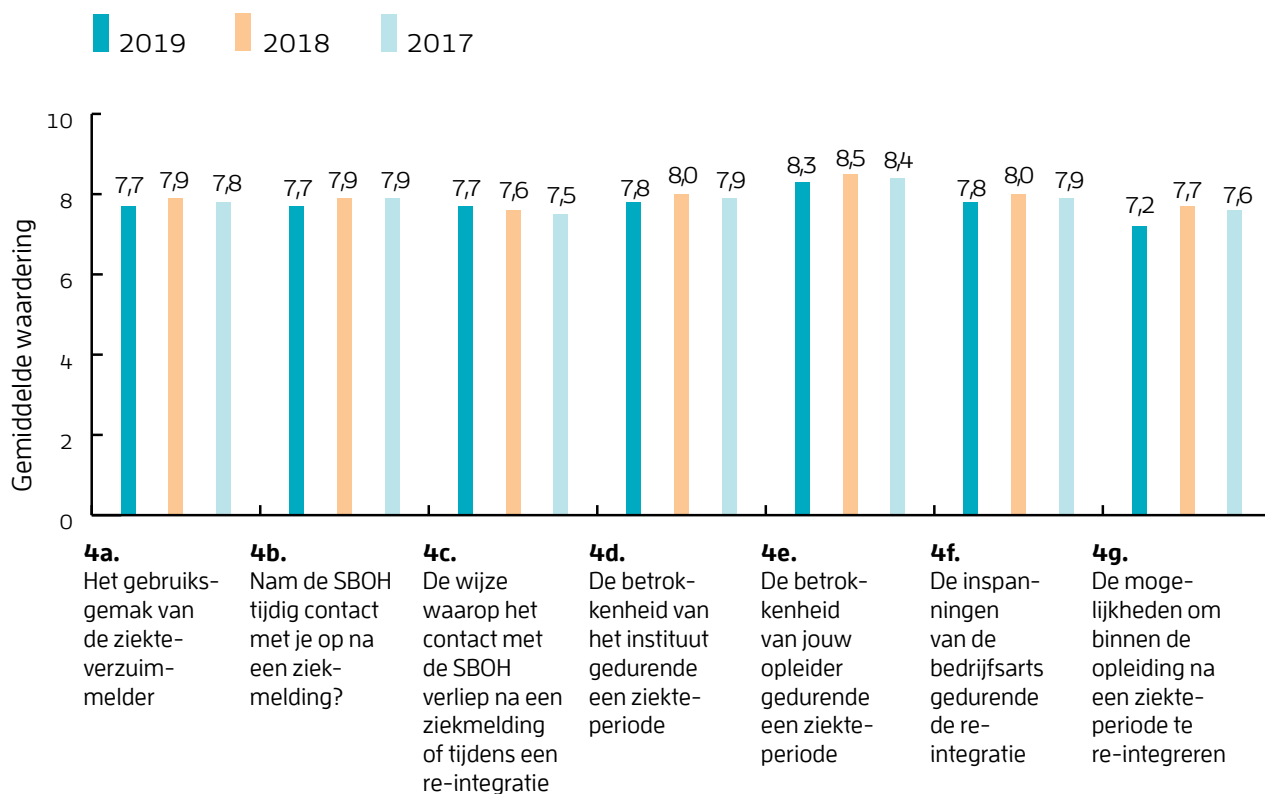

3. Opleiding en opleiders

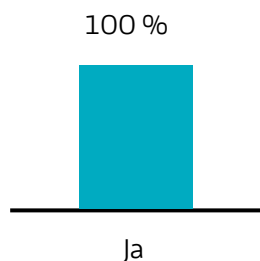

4. Verzuim en re-integratie

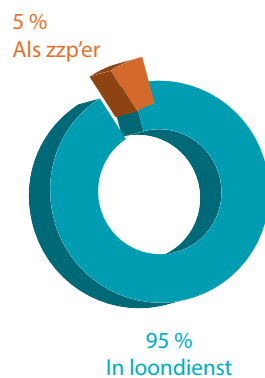

Afsluitende vragen

Ga je na de opleiding als specialist ouderengeneeskunde werken?

Zo ja, in welke hoedanigheid?

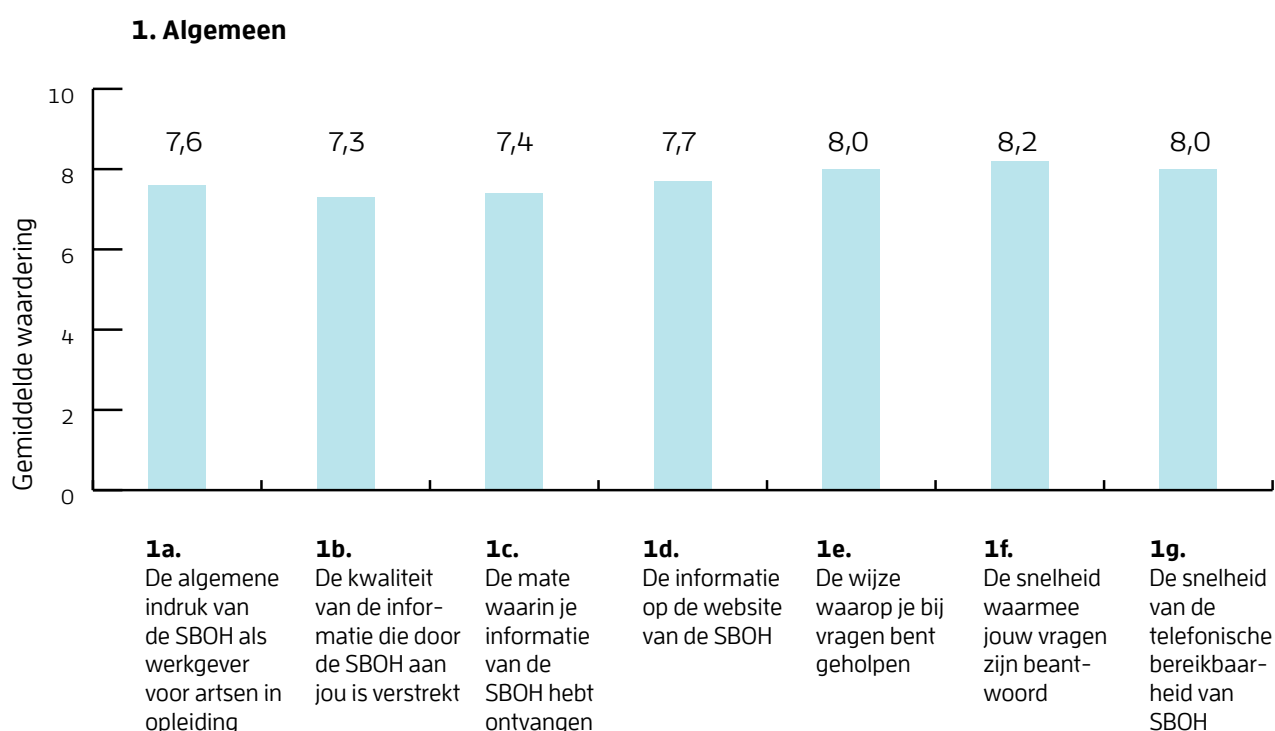

Vragenlijst resultaten aios arts verstandelijk gehandicapten

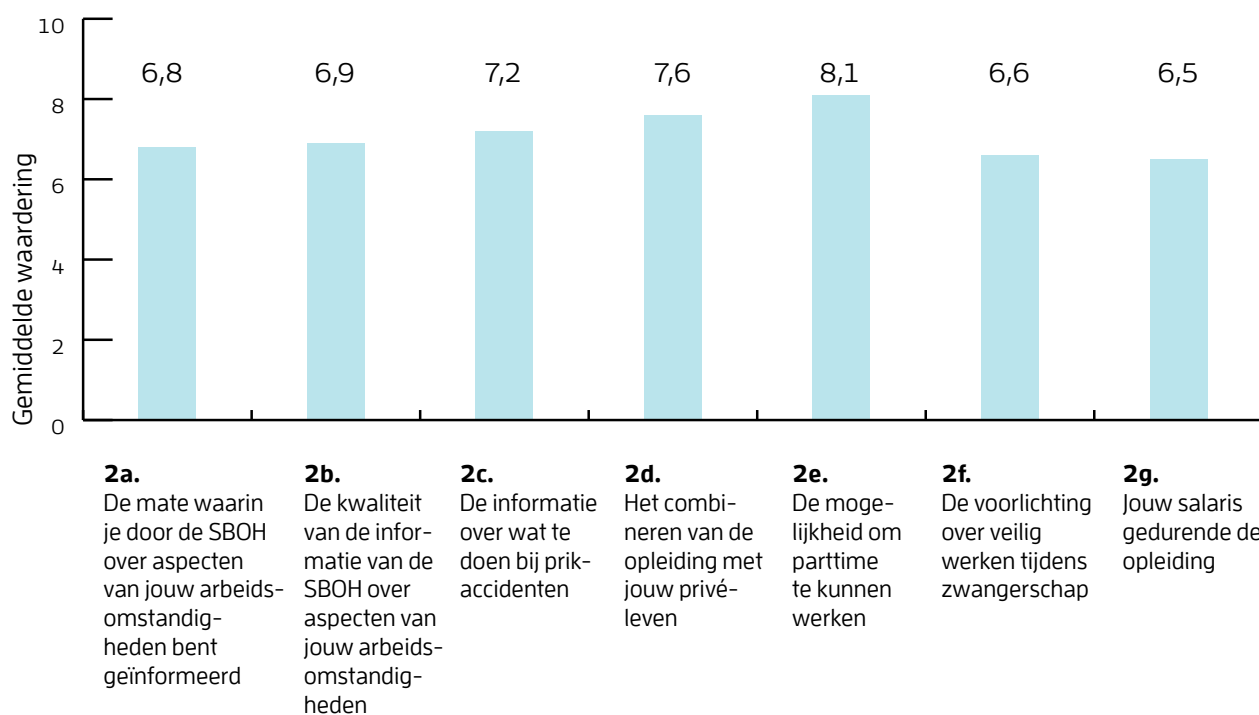
Iedere aios ontvangt vlak voor voltooiing van de opleiding een exitvragenlijst. De aios wordt daarin gevraagd voor diverse aspecten een rapportcijfer te geven. In 2019 was de respons onder de aios arts voor verstandelijk gehandicapten 44%.

Opvallend bij aios arts voor verstandelijk gehandicapten

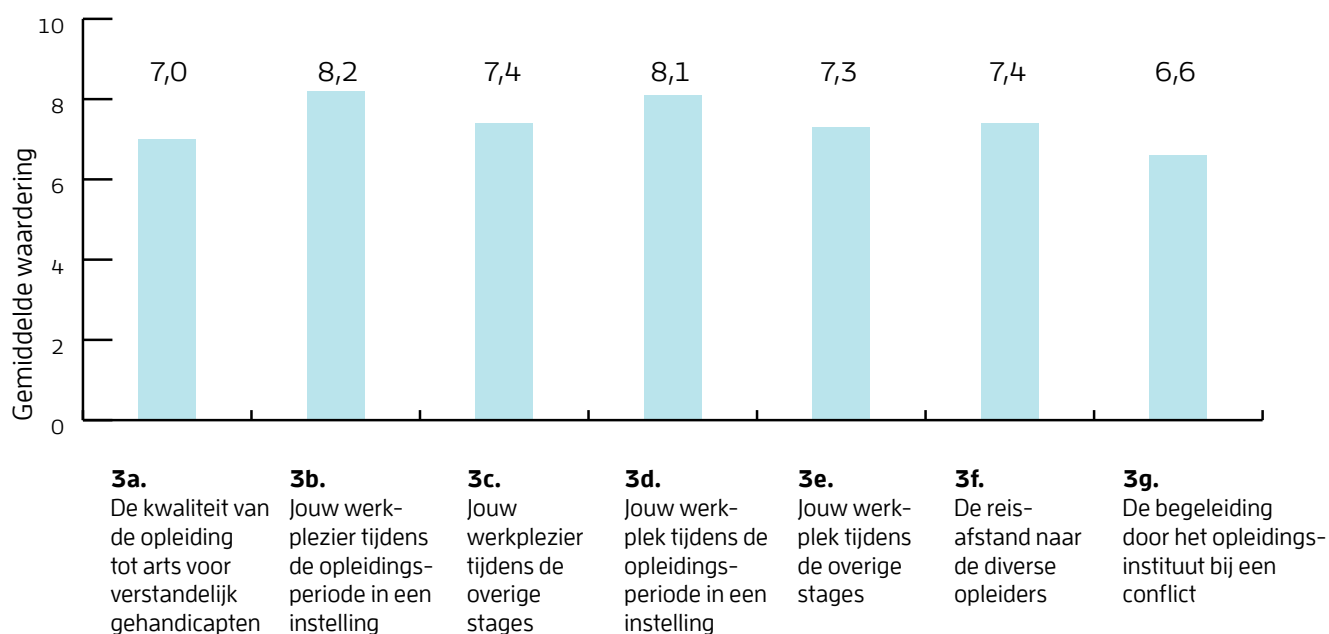
- *Vergelijking met eerdere jaren is niet mogelijk. Dit zijn de eerste aios die vanaf de start van de opleiding in dienst van de SBOH zijn geweest.*
- *Ze geven als rapportcijfer een 7,6 aan de SBOH.*
- *Ze waarderen de informatievoorziening van de SBOH met 6,9. Waarschijnlijk omdat zij gedurende alle onderdelen van hun opleiding te maken hebben gehad met de onervarenheid van de SBOH met die onderdelen.*
- *Ze geven de opleiding een 7,0.*
- *100% geeft aan na de opleiding als arts voor verstandelijk gehandicapten te gaan werken.*

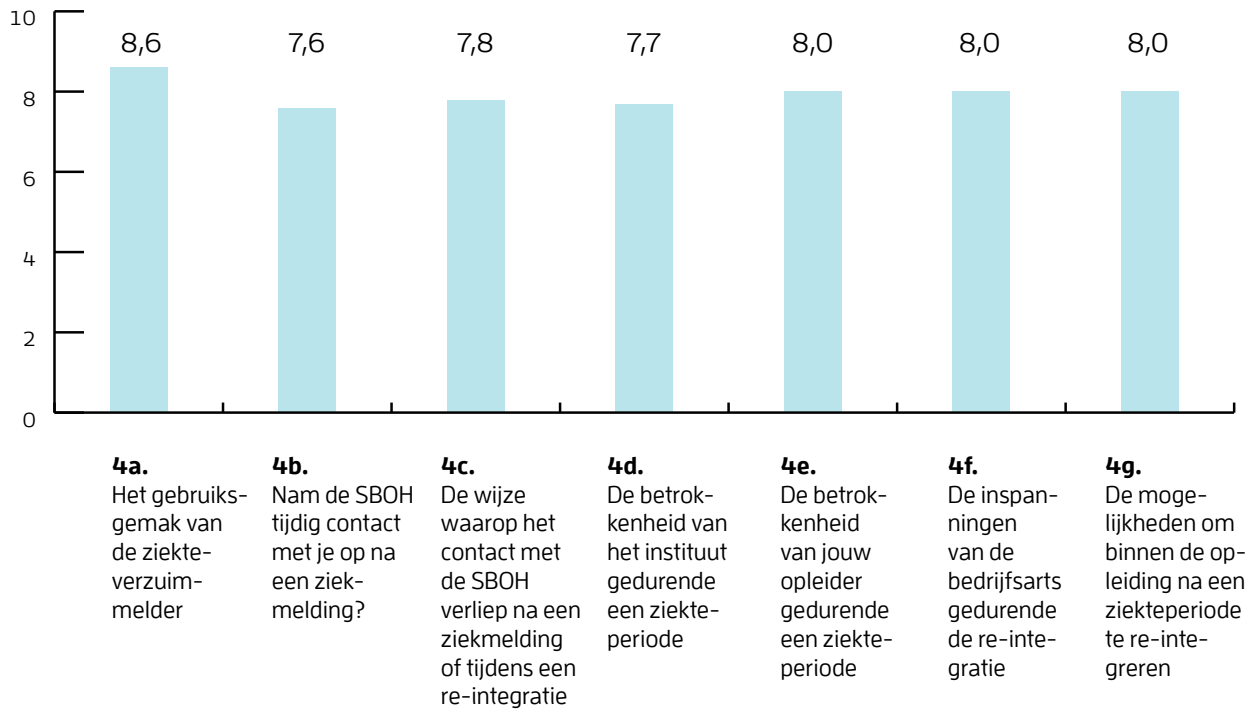
2. Arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden

3. Opleiding en opleiders

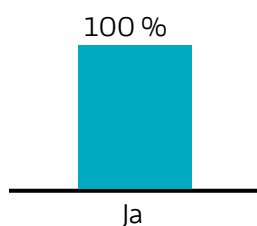

4. Verzuim en re-integratie

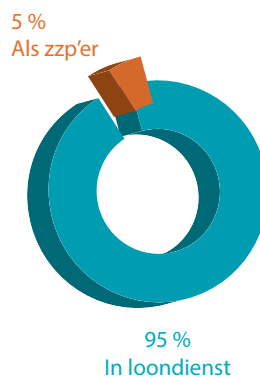

Afsluitende vragen

Ga je na de opleiding als arts voor verstandelijk gehandicapten werken?

Zo ja, in welke hoedanigheid?

Conclusies exitvragenlijsten

1. Algemeen

De algemene indruk van de aios over de SBOH blijft zeer positief.

Aios-h en aios-o geven een 8,4.

De aios-avg zijn iets minder positief en geven een 7,6.

2. Waardering (informatievoorziening) arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden

De aios zijn positief over de informatievoorziening van de SBOH waar het gaat over arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden. Voor de kwaliteit van de informatie krijgt de SBOH een 7,7 van de aios-h, een 7,8 van de aios-o en een 6,9 van de aios-avg. Dat deze laatste groep de kwaliteit van de informatie lager waardeert, heeft waarschijnlijk als oorzaak dat het hier de eerste lichting aios-avg betreft in dienst van de SBOH. Uiteraard wordt de informatie op basis van onze ervaring voortdurend verbeterd.

3. Opleiding en opleiders

De aios-h geven de opleiding gemiddeld een 7,5. Het werkplezier tijdens de HAO-stages blijft hoger dan tijdens de overige stages. De tevredenheid over de begeleiding bij een conflict is gedaald naar 6,6.

De aios-o geven de opleiding gemiddeld een 7,2. Ook hier geldt dat de stages in het eigen specialisme hoger worden gewaardeerd dan de overige stages. De tevredenheid over de begeleiding bij een conflict is gestegen van 5,7 naar 6,4.

De aios-avg geven gemiddeld de laagste waardering voor de kwaliteit van hun opleiding: 7,0. Vergelijking met voorgaande jaren is voor deze groep niet mogelijk.

4. Verzuim en re-integratie

De cijfers voor begeleiding, contact en betrokkenheid zijn in lijn met voorgaande jaren en ruim voldoende.

Afsluitende vraag voor aios-h

100% van de aios-h geeft aan als huisarts te gaan werken. Ruim 95% van hen gaat dat eerst als waarnemer doen.

Afsluitende vraag voor aios-o en aios-avg

100% geeft aan als specialist ouderengeneeskunde respectievelijk arts voor verstandelijk gehandicapten te gaan werken. 95% gaat in loondienst aan de slag, de overigen als zzp'er.

Resultaten arbeidsomstandighedenonderzoek aios

Elke werkgever in Nederland moet volgens Artikel 5 uit de Arbowet de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uitvoeren. De SBOH heeft dit vorm gegeven voor de aios door middel van een arbeidsomstandighedenonderzoek. Een externe partij is ingeschakeld voor de uitvoering, zodat er sprake is van controle op de drie wettelijke onderdelen: compleetheid, betrouwbaarheid en actualiteit.

In 2019 is de rapportage opgeleverd van dit onderzoek dat de SBOH heeft laten uitvoeren onder de aios huisartsgeneeskunde, ouderengeneeskunde en AVG. Voor het onderzoek werden 2.719 aios aangeschreven met het verzoek een vragenlijst in te vullen. 1.413 aios hebben dat daadwerkelijk gedaan. Dit komt neer op een respons van 52%.

De SBOH is tevreden met het resultaat. Psychosociale arbeidsbelasting en fysieke belasting zijn belangrijk in de zorg. Uit de vragenlijst blijkt dat 75% van de aios geen knelpunten ervaart bij de vragen over psychosociale belasting. Bij vragen over fysieke belasting is dit 79%. Van de aios ervaart 93% een sociaal veilige leeromgeving. Hun reistijd in het woon/werkverkeer is voor 88% van de aios acceptabel.

Er zijn geen grote verschillen tussen de aios in de verschillende opleidingen.

De resultaten van het arbeidsomstandighedenonderzoek en een concept plan van aanpak zijn met de Kwaliteitscommissie van de Raad van Commissarissen van de SBOH besproken, waarbij een afvaardiging van de aiosverenigingen aanwezig was. Met inachtneming van hun suggesties is het plan van aanpak definitief vastgesteld en extern getoetst. De SBOH gaat uitvoering geven aan de maatregelen uit het plan van aanpak. Na drie jaar wordt de RI&E geactualiseerd. De rapportage van het arbeidsomstandighedenonderzoek en het plan van aanpak zijn te vinden op de website van de SBOH.

De belangrijkste verbeterpunten uit het arbeidsomstandighedenonderzoek die inmiddels worden aangepakt zijn de volgende:

1. *Cao-afspraken worden niet altijd goed nageleefd.*
2. *Aios voelen zich niet altijd veilig om zaken met docent/opleider te bespreken.*
3. *Aios weten niet wie de vertrouwenspersoon is bij de SBOH.*
4. *Aios weten niet altijd wat te doen als een patiënt of bezoeker agressief reageert.*
5. *Zwangere aios geven aan dat zij onvoldoende worden voorgelicht over veilig werken.*
6. *Aios die zwanger zijn of recent ouder zijn geworden geven aan dat er weinig rekening met hen wordt gehouden.*
7. *Aios krijgen geen voorlichting over de inrichting van de beeldschermwerkplek.*

SBOH